

תפ"ח 58351/07/14 - מדינת ישראל נגד בשאר עביידי, מוחמד חמד, באסם שלאדה, מוחמד אבו חדיר

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 58351-07-14

לפני: כבוד השופט יעקב צבן, סגן נשיא

כבוד השופט רפי כרמל

כבוד השופטת רבקה פרידמן-פלדמן

מדינת ישראל

המאשימה

-נגד-

הנאשמים

1. בשאר עביידי

2. מוחמד חמד

3. באסם שלאדה

4. מוחמד אבו חדיר

החלטה

1. בקשה להפרדת משפטו של נאשם 4, מוחמד אבו ח'דיר, ממשפטם של יתר הנאשמים, על פי סעיף 88 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: חסד"פ).

כתב האישום

2. כתב אישום ובו שני אישומים הוגש נגד ארבעה נאשמים. **באישום הראשון** נטען כי נאשמים 1-2 היו חברים בארגון טרור ובמועדים שונים פעלו עם נאשם 3, ביחד ולחוד, על מנת לבצע פיגועים נגד אנשי כוחות הביטחון ואזרחי מדינת ישראל ולצורך כך רכשו אמצעי לחימה והתאמנו בנשק. נאשם 1 נטל חלק פעיל בהתפרעויות במזרח ירושלים ויידה אבנים לעבר כוחות המשטרה. נאשמים 1-3 ביצעו פיגוע ירי בגן שעשועים בשכונת רמת שלמה בירושלים, כן ניסו לבצע פיגוע דקירה בשכונה שלא הסתייע בשל תנאי מזג אוויר ואף תכננו לבצע פיגוע ירי נוסף בשכונה. הנשק בו בוצע הירי, רובה קרלו, הוחזק על ידי נאשם 2, לימים הוחבא בחניית ביתו של נאשם 3 ואחר כך בביתו של נאשם 1. סמוך למועד מעצרו, פנה נאשם 1 לנאשם 4 באמצעות אחר וביקש מנאשם 4 להטמין את הרובה, נאשם 4 הסכים והסליק את הרובה באורווה סמוכה שבבעלות משפחתו. לאחר מעצרו של נאשמים 1-2, התעורר חשד בלב אביו של נאשם 4, נאשם 4 גולל לפני אביו את מעשיו והאב הזעיק את המשטרה והסגיר לידיה את הרובה.

האישום השני מייחס לנאשמים 1-2 בלבד עבירה של ניסיון להחדיר ציוד קצה רט"ן, טלפון נייד, למקום מעצרם.

3. **העבירות המיוחסות בכתב האישום** לנאשם 4 הן נשיאת נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ושיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק.

לנאשמים 1-3 מיוחסות עבירות של קשירת קשר לפשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק; חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 239(2) לחוק; נשיאת נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק ושיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק. בד בבד, מיוחסות לנאשמים 1-2 עבירות של חברות בארגון טרור, לפי סעיף 3 לפקודה למניעת טרור, תש"ח-1948 ורכישת נשק, לפי סעיף 144(א) לחוק. לנאשם 1 מיוחסות אף עבירות של ניסיון רצח, לפי סעיף 305 לחוק; ייצור נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק; תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 274(2), (3) לחוק; ותקיפת עובד ציבור, לפי סעיף 382א(ב) לחוק.

הבקשה

4. **ב"כ נאשם 4** טוען כי אין ראיות עובדתיות הקושרות את מרשו לפעילות הטרוריסטית של יתר הנאשמים. חלקו של נאשם 4 התמצה בהסלקת הנשק לשעות ספורות בלבד, ללא שמיוחסת לו מעורבות אחרת במעשי נאשמים 1-3. עוד נטען, כי העבירות המיוחסות לנאשם 4 נופלות בגדר סמכותו העניינית של בית משפט השלום במותב יחיד, ועל-כן יש להפריד עניינו מיתר הנאשמים.

5. **ב"כ נאשמים 1-3** נתנו את הסכמתם לבקשה.

6. **המאשימה** התנגדה לבקשה מהטעם שמדובר בפרשה עובדתית אחת המורכבת ממעשים שלא ניתן לנתק ביניהם בבחינת כלים שלובים. מעבר לכך, העבירה של נשיאת נשק המיוחסת לנאשם 4 מצויה בסמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי ומטעמי יעילות יש לנהל את משפטם של הנאשמים באכסניה אחת.

דין והכרעה

7. ניסוחו של כתב האישום, לרבות צירופם של נאשמים, נתונים לשיקול דעתה הרחב של המאשימה. בד בבד, הוקנתה לבית המשפט הסמכות לצוות על הפרדת נאשמים בכל שלב של המשפט עובר להכרעת הדין, בין מיוזמתו ובין לבקשת בעל דין (סעיף 88 לחסד"פ; י. קדמי, **על סדר הדין בפלילים- הדין בראי הפסיקה**, חלק שני, כרך א' (מהדורה מעודכנת- תשס"ט-2009), עמ' 943 (להלן: "קדמי")).

8. המסגרת הנורמטיבית לצירוף נאשמים בכתב אישום עוגנה בסעיף 87 לחסד"פ, בהאי ליסנא:

"מותר להאשים בכתב אישום אחד כמה נאשמים אם כל אחד מהם היה צד לעבירות שבכתב האישום או לאחת מהן, בין כשותף ובין בדרך אחרת, או אם האישום הוא בשל סדרת מעשים הקשורים זה לזה שהם מהווים פרשה אחת; אולם אין באי-צירופו של צד אחד לעבירה מניעה לשפיטתו של צד אחר".

תכלית הוראת החוק להשיג צדק מהותי ויעילות דיוניות, כפי שהיטיב להבהיר בית המשפט העליון בבג"צ 4451/04 קסטוריאנו נ' כבוד השופטת ח' כוחן:

"צירוף נאשמים לכתב אישום אחד, בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף 87 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), היא "דרך המלך" המיועדת להגשים שתי תכליות עיקריות: האחת- יעילות דיונית המושגת בניהול הליך אחד ובשמיעת העדים פעם אחת והשנייה- צדק מהותי המושג בהערכה אחידה של מהימנות העדים, ובאפשרות לקבוע מדרג ענישה על פי חלקו של כל נאשם במכלול המעשים".

יפים לעניינו אף דבריו של המלומד קדמי:

"כל עוד אין בכך משום פגיעה בהגנתו של הנאשם, המגמה היא להותיר על כנם צירוף אישומים ובמיוחד צירוף נאשמים, בהתחשב בכך שהדבר תורם תרומה חיובית ממשית הן ליעילות הדיון והן לעשיית הצדק: ליעילות הדיון - בכך שעדים נשמעים פעם אחת ובחבילה אחת; לעשיית צדק - בכך שניתן פסק דין אחד החורץ משפט אחד לכל המעורבים, בעקבות קביעת עמדה אחת באשר לכוחן של הראיות" (קדמי, עמ' 944).

הפגיעה בהגנתו של נאשם עלולה להיגרם מעצם קשירתו בפרשה שהיקפה חורג מגדר מעשיו, כמו גם מחומרם, שבכך יש כדי להעמידו בנופך שלילי ללא צידוק ואף יש ויטיל עליו נטל ראייתי מוגבר (שם).

במכלול הדברים, המבחן לצירוף נאשמים בכתב אישום הינו דו שלבי: בשלב הראשון יש לבחון האם המארג העובדתי מתקבץ לגדרה של פרשה עובדתית אחת, בשלב השני יש לבחון האם לא יהא בצירוף הנאשמים כדי לפגוע בהגנתו של מי מהנאשמים (קדמי, עמ' 944).

9. נאשם 4 מואשם הן בעבירת שיבוש מהלכי משפט והן בנשיאת נשק. השאלה האם נתקיימו יסודותיה העובדתיים של העבירה נטועה בבירורה של הפרשה המתוארת בכתב האישום. הטמנת הנשק עולה לגדר שיבוש הליכי משפט אם וככל שנתגבש יסוד נפשי של כוונה להכשיל הליך שיפוטי. שאלה זו מהווה חוליה בשרשרת העובדתית של הפרשה שתחילתה בחברותם לכאורה של נאשמים 1-2 בארגון טרור ובפעילות הטרור שביצעו לכאורה נאשמים 1-3. יסודות עובדתיים אלה צפויים להתברר מפי אותם עדים ועל פי אותן הראיות שיישמעו ויוגשו בעניינם של יתר הנאשמים. מכאן, משיקולים של יעילות דיונית ועשיית צדק יש לברר את הפרשה כמקשה אחת.

בנוסף, עבירה של נשיאת נשק נתונה בגדרי סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי, עובדה המחזקת את ההיגיון המשפטי בצירופם של הנאשמים.

כמו כן, הגנת נאשם 4 לא תפגע מצירופו.

13. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט' באלול התשע"ד, 04 בספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.